

เรื่อง ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่งคำโต้แย้งของจำเลยเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๑. ความเป็นมาและเท็จจริงโดยสรุป

พนักงานอัยการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นโจทก์ ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๒๖๐/๒๕๔๒ และคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๓๓๕๙/๒๕๔๒ ฟ้องนายสมชาย เกตุศักดิ์ และนายทิว ฤกษ์โหรา ตามลำดับเป็นจำเลย ขอให้ฟ้องผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากนายกรัฐมนตรี เรื่องระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ผู้ร้องทั้งสองโต้แย้งคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ ๑๖๔๙/๒๕๔๑ และคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๒/๒๕๔๑ เป็นคำสั่งไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ อ้างว่าคำสั่งดังกล่าวห้ามเพาะเลี้ยงกุ้งทุกระบบเป็นการลิดรอนสิทธิของผู้เลี้ยงกุ้งที่มีการจัดการที่ดี เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง หมายความว่ากฎหมายที่ออกโดยฝ่ายรัฐสภามีใช้คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยฝ่ายบริหาร นอกจากนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฯ เป็นกฎหมายทั่วไปมุ่งส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทุกชนิด ซึ่งมีได้เจาะจงในเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐ ผู้ร้องเห็นว่าเป็นคำสั่งที่เกิดจากมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ ฯ มาตรา ๑๒ เพราะไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนมีส่วนร่วมออกความเห็นในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครอง ดังนั้น คำสั่งทั้งสองดังกล่าวจึงใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

พนักงานอัยการ ฯ ยื่นคำคัดค้านต่อศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เฉพาะในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๒๖๐/๒๕๔๒ ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี คือพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ และมาตรา ๙๘ ส่วนคำสั่งนายกรัฐมนตรีและคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาดังกล่าว เป็นคำสั่งที่ออกตามกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ และมีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีคำโต้แย้งของผู้ถูกร้องจึงไม่เป็นสาระ ฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง และคำคัดค้านของพนักงานอัยการ ฯ แล้วเห็นว่า เป็นประเด็นที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยเดียวกัน ประกอบกับศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นผู้ส่งคำโต้แย้งนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงรับและให้รวมการพิจารณาคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกัน

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๒/๒๕๔๑ และคำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ ๑๖๔๙/๒๕๔๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ และคำสั่งทั้งสองขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งนายกรัฐมนตรี และคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ จึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ไม่อยู่ในเขตอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ โดยนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒ จึงไม่จำต้องวินิจฉัยว่าคำสั่งทั้งสองขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๖๐ หรือไม่

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายประเสริฐ นาสกุล นายโกเมน ภัทรภิรมย์ นายจุมพล ณ สงขลา พลโท จุล อติเรก นายชัยอนันต์ สมุทวณิช นายปรีชา เฉลิมวิชัย นายมงคล สระฐาน นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ และนายอูระหวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๐๗ ก วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๓
